

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 35/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. J., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., P., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11 Co 55/2011 z 15. decembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. J. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. februára 2012 doručená sťažnosť P. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“)

a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 55/2011 z 15. decembra 2011.

Zo sťažnosti najmä vyplýva: *«Žalobou doručenou súdu dňa 26.10.2010 sťažovateľ žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť uzavrieť s ním zmluvu o prevode majetku štátu za odplatu vo výške 140.110,-EUR, na základe ktorej nadobudne sťažovateľ do vlastníctva nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k. ú. Ž...»*

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia uviedol: v dôvodoch návrhu žalobca uviedol, že dňa 23.08.2010 bol v ...novinách uverejnený inzerát, na základe ktorého Slovenská republika - Ministerstvo obrany SR okrem iného ponúkla na predaj muničný sklad Z., a to stavby a pozemky označené v inzeráte. Na základe tohto inzerátu žalobca predložil dňa 27.09.2010 Správe nehnuteľného majetku a výstavby K. ponuku na prevod týchto nehnuteľností a zároveň bola dňa 28.09.2010 pripísaná na účet správcu vedený v štátnej pokladnici požadovaná finančná zábezpeka vo výške 134.500,- EUR. Dňa 05.10.2010 sa žalobca zúčastnil otvárania obálok, kedy bolo zároveň konštatované, že jedinou platnou ponukou je jeho ponuka, avšak následne mu bolo doručené oznámenie o zrušení ponukového konania a taktiež mu bola vrátená zložená finančná zábezpeka. Žalobca poukázal na to, že v rámci textu inzerátu bol uvedený text: „predávajúci si vyhradzuje právo osobitné ponukové konanie zrušiť, prípadne zrušené osobitné ponukové konanie opakovať“. V tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že v zákone č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu sa slovo „predávajúci“ vôbec nenachádza a v ust. § 8a ods. 2 písm. a) tohto zákona je uvedené, že „správca“ je oprávnený na zrušenie ponukového konania, pokiaľ si to v ponuke vyhradil.

Podľa žalobcu si správca takéto zrušenie ponukového konania nevyhradil, preto ponukové konanie nemalo byť zrušené a mala s ním byť uzavretá zmluva o prevode majetku. Súd prvého stupňa rozsudkom č. k. 14 C 209/2010 - 56 z 29.04.2011 zamietol návrh sťažovateľa a zaviazal ho nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 215,11 EUR, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný ako správca majetku štátu bol poverený predajom majetku štátu a teda v tomto prípade je predávajúcim, keďže štát koná prostredníctvom svojich orgánov, v danom prípade prostredníctvom správcu. Konkrétnym správcou - bola Správa nehnuteľného majetku a výstavby K., ktorá na základe vlastných úkonov zistila, že v pôvodne navrhovanej cene za predmetné nehnuteľnosti nie je zahrnutá cena za les, ktorý sa na týchto nehnuteľnostiach nachádza a je taktiež objektom vlastníckeho práva Slovenskej republiky, preto dňa 14.10.2010 telefonicky a následne 19.10.2010 písomne oznámila žalobcovi zrušenie osobitného ponukového konania. Žalovaný poukázal na ust. § 35 ods. 2 Obč. zák., ako aj na § 11 ods. 1 prvej vety zák. č. 278/1993 Z. z., pričom uviedol, že výklad ustanovení o oprávnenosti správcu zrušiť osobitné ponukové konanie si žalobca vykladá účelovo a formálne, pričom poukázal na to, že ako správca majetku štátu odpredáva majetok na základe kúpnej zmluvy podľa Obč. zák., kde je uvedený pojem „predávajúci“, pričom text v inzeráte týkajúci sa ponukového konania považuje za dostatočný a určitý, keďže právne úkony je potrebné vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä podľa vôle toho, kto právny úkon urobil.

Súd prvého stupňa vec právne hodnotil v zmysle § 35 ods. 1-3 Obč. zák., § 1 ods. 1 zák. č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, pričom mal za preukázané, že dňa 23. 08. 2010 bol v ...novinách uverejnený inzerát Slovenskej republiky - Ministerstva obrany SR na odpredaj majetku štátu, okrem iného aj muničného skladu Z., a to stavieb a pozemkov označených v rámci textu tohto inzerátu. V ňom okrem iného bolo uvedené, že predávajúci si vyhradzuje právo osobitné ponukové konanie zrušiť, prípadne zrušené osobitné ponukové konanie opakovať. Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa za nepochybné, že žalovaný uvedené ponukové konanie zrušil z dôvodu, že v rámci ceny nehnuteľnosti nebol ocenený les, ktorý bol súčasťou odpredaja. Z ust. § 1 ods. 1 zák. č. 278/1993 Z. z. v platnom znení vyplýva, kto vykonáva správu majetku štátu, pričom je zároveň nepochybné, že štát spravuje svoj majetok prostredníctvom svojich orgánov. Zo znenia už citovaného zákona o správe majetku štátu vyplýva, že v rámci tohto zákona je používaný pojem „správca majetku štátu“, čo je samozrejme logické, keďže jednotlivé orgány, tak ako sú uvedené v tomto zákone, spravujú majetok štátu. Z textu inzerátu je zároveň nepochybné, že štát zastúpený správcou ponúkol na predaj svoj majetok, a teda v danom prípade je predávajúcim. Žalobca svoju žalobu oprel o skutočnosť, že v rámci textu o zrušení

ponukového konania nie je uvedené slovo „správca“, ale „predávajúci“, pričom sú to, podľa jeho názoru, dva odlišné subjekty. Súd sa nestotožnil s takýmto výkladom, keďže z obsahu inzerátu je úplne zrejmé, že subjekt, ktorý odpredáva tento majetok, teda predávajúci, bez ohľadu na to, že štát v tomto konaní zastupuje správca, si vyhradil právo zrušiť ponukové konanie a teda, aj keď pri uvedenej vete nie je uvedené slovo „správca“, podľa § 35 ods. 2 Obč. zák. je zrejmé, aká bola vôľa subjektu, ktorý odpredával majetok štátu. Výklad žalobcu v tomto konaní súd považoval za nepresný a účelový, keďže napr. aj v rámci ďalšieho textu inzerátu (spôsob zloženia finančnej zábezpeky), je viacnásobne uvedené slovo predávajúci a nie správca, pričom z kontextu tohto textu je úplne zrejmé, že pojmy predávajúci a správca sú úplne ekvivalentné a prejav vôle je úplne zrejmý. Na základe týchto dôvodov súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Voči rozsudku súdu prvého stupňa podal včas odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie alebo ho zmenil a návrhu vyhovel. ...

Odvolací súd rozsudkom z 15.12.2011 č.k. 11 Co 55/2011 - 82, rozsudok súdu prvého stupňa č. k. 14 C 209/2010 - 56 z 29.04.2011 potvrdil a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania vo výške 214,04 EUR...

Napadnutým rozhodnutím, postupom všeobecného súdu boli porušené základné práva sťažovateľa, zakotvené v článku 20 ods. 1, článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 11 ods. 1, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

Je nepravdivé tvrdenie súdu prvého stupňa, aj v tom, že: „žalovaný ako správca majetku štátu bol poverený predajom majetku štátu a teda v tomto prípade je predávajúcim, keďže štát koná prostredníctvom svojich orgánov, v danom prípade prostredníctvom správcu“ a to z dôvodu, že žalovaným v tomto konaní je Slovenská republika - zastúpená správcom. Slovenská republika ako predávajúci nebola nikým a na nič poverená. Sťažovateľ nežaluje správcu o určenie povinnosti ale vlastníka majetku, ktorého majetok bol v inzeráte ponúkaný na odpredaj a keďže sťažovateľ splnil podmienky uverejnené v inzeráte a jeho ponuka bola platná, bol žalovaný zastúpený správcom povinný uzavrieť so sťažovateľom zmluvu o prevode majetku štátu za odplatu vo výške 140.110,- EUR.

Všeobecné súdy sa mýlia, pokiaľ majú za to, že úkony, ktoré má v zmysle zákona o správe majetku štátu vykonať príslušný správca majetku štátu, (v zmysle ust. § 8a ods. 2 zákona o správe majetku štátu), tzn. niektorý zo samostatných právnych subjektov (v zmysle § 1 ods. uvedeného zákona), sa majú účastníkmi ponukového konania považovať za vykonané príslušným správcom, aj keď v posudzovanom prípade tento úkon správca nevykonal, keďže v posudzovanom prípade - v inzeráte (z 23.08.2010) bolo uvedené, že: „predávajúci si vyhradzuje právo osobitné ponukové konanie zrušiť, prípadne osobitné ponukové konanie opakovať“. Predávajúcim je totiž vlastník majetku, a tým je Slovenská republika - zastúpená príslušným správcom. Výhradu zrušiť ponukové konanie si tak v oznámení o predaji majetku vyhradil predávajúci a nie správca. ...

Ďalšou kľúčovou námietkou sťažovateľa, s ktorou sa porušovateľ nevysporiadal, bol zavádzajúci text oznámenia na predaj predmetného majetku uverejnený v dennej tlači dňa 23.08.2010, kde bol okrem iného uverejnený aj nasledujúci text:

„MO SR v zmysle § 8a ods. 2 písm. c) zákona NR SR č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov je povinné vylúčiť z osobitného ponukového konania cenové ponuky osôb blízkych, (§ 116, 117 Občianskeho zákonníka) majetkovo prepojených a personálne prepojených s iným záujemcom“.

„Predávajúci si vyhradzuje právo osobitné ponukové konanie zrušiť, prípadne zrušené osobitné ponukové konanie opakovať“...

Podľa sťažovateľa odôvodnenie rozsudku porušovateľa je možné považovať za účelové a očividne neodôvodnené, resp. za nespravodlivé vybočenie zo štandardného výkladu zákona o správe majetku štátu, predstavujúce interpretačnú svojvôľu. Z rozsudku nevyplýva, že súd rozhodoval a námietkach sťažovateľa a jeho právne odôvodnenie je nedostačujúce. ...

V prípade, keď sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, alebo v rozpore so zákonom alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, je nutné takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny...

Sťažovateľ má ďalej za to, že postupom porušovateľa došlo aj k porušeniu článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru, keďže tento článok chráni aj legitímne očakávame.

V konaní nebolo sporné, že sťažovateľ splnil podmienky ponukového konania a jeho nárok na uzavretie zmluvy o prevode majetku bol založený na ustanoveniach zákona o správe majetku štátu, Skutočnosť, že sťažovateľ splnil všetky zákonné podmienky predmetného ponukového konania nebola nikým spochybnená. Jediným dôvodom neuzavretia zmluvy o prevode majetku štátu na sťažovateľa bolo zrušenie ponukového konania, avšak bez preukázania splnenia podmienky - výhrady správcu z jeho zrušením v zmysle ust. § 8a ods. 2 písm. a) zákona o správe majetku štátu.

Keďže sťažovateľov nárok na prevod majetku na jeho osobu je možno považovať za dostatočne preukázaný, je potrebné sťažovateľa považovať za majúceho prinajmenšom „legitímnu nádej“, že jeho nárok na prevod majetku bude uspokojený. ...

Sťažovateľ s odkazom na vyššie uvedené žiada, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a aby odložil vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11 Co 55/2011 z 15.12.2011, a aby uložil Slovenskej republike, Ministerstvu obrany SR..., aby sa zdržala ďalších osobitných ponukových konaní na prevod majetku štátu, zapísaného na LV č. 158, katastrálne územie Ž., až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11 Co 55/2011 z 15.12.2011 sa odkladá, až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej a Slovenskej republike, Ministerstvu obrany SR..., sa ukladá, aby sa zdržala ďalších osobitných ponukových konaní na prevod majetku štátu zapísaného na LV č. 158, katastrálne územie Ž., až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

3. Základné právo P. J. vlastníť majetok, podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základné právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práv na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11 Co 55/2011 z 15.12.2011, porušené bolo.

4. *Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 15.12.2011 sp. zn. 11 Co 55/2011, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.*

5. *Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť P. J. trovy konania vo výške 305,86 €...“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto

možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Ústavný súd preskúmal namietané rozhodnutie krajského súdu, ktorý svoje rozhodnutie z 15. decembra 2011 aj takto odôvodnil:

„... Odvolací súd podľa § 212 ods. 1 O.s.p. prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal jej preskúmania a dospel k záveru, že jeho odvolanie nie je dôvodné.

Podľa... Občianskeho súdneho poriadku je odvolací súd rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pričom podľa § 212 ods. 3 O.s.p. na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd takéto vady konania pred súdom prvého stupňa nezistil a pokiaľ ide o uvedené dôvody odvolania, tieto nemohli viesť k inému záveru, aký prijal súd prvého stupňa.

Treba povedať, že podstatnou námietkou odvolateľa bola tá skutočnosť, že v... inzeráte bolo uvedené, že predávajúci si vyhradzuje právo osobitné ponukové konanie zrušiť, prípadne zrušené osobitné ponukové konanie opakovať, pričom ponukové konanie

nezrušil predávajúci, ale Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby, K. listom zo dňa 14.10.2010. Podľa žalobcu tento subjekt ponukové konanie zrušiť nemohol a preto súd mal žalobe vyhovieť.

Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozhodnutia a v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje ich správnosť, pričom považuje za dôležité zdôrazniť tú skutočnosť, že subjektmi občianskoprávných vzťahov sú fyzické osoby a právnické osoby a ďalej štát, pokiaľ vstupuje do občianskoprávných vzťahov.“

Podľa názoru ústavného súdu rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu dostatočne odôvodňuje, prečo nebolo možné v okolnostiach danej veci stotožniť sa s názorom sťažovateľa. Na námietku sťažovateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok krajského súdu nemožno považovať za arbitrárny v žiadnom sťažovateľom namietanom smere a nie je ani zjavne neodôvodnený. Niet teda ani príčiny na to, aby ústavný súd do jeho záverov zasiahol. Odvolací súd aplikoval relevantné ustanovenie zákona ústavne konformným spôsobom. Skutočnosť, že posúdenie veci krajským súdom nekorešponduje s právnym posúdením sťažovateľa, sama osebe porušenie označených práv nezakladá.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. marca 2012